LAUSUNTO

Helsinki 1.11.2024

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Viite: Kirjallinen asiantuntijalausunto työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan keskiviikkona 6.11.2024 klo 11.30 pidettävään kokoukseen

Asia: HE 118/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle Työkanava Oy -nimistä osakeyhtiötä koskevan lainsäädännön kumoamiseksi

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry on valtakunnallisten sosiaali- ja terveysjärjestöjen kattojärjestö. SOSTE on sosiaali- ja terveyspoliittinen vaikuttaja ja asiantuntijajärjestö, joka rakentaa sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edellytyksiä yhteistyössä jäsenyhteisöjensä kanssa. SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n varsinaisina jäseninä on 250 valtakunnallista sosiaali- ja terveysalan järjestöä ja yhteistyöjäseninä lähes 70 muuta sosiaali- ja terveysalan toimijaa.

Lisätietoja:

erityisasiantuntija Päivi Kiiskinen, paivi.kiiskinen@soste.fi, p. 040 051 6018

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry

Vertti Kiukas
pääsihteeri

SOSTEn lausunto

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen lausunto hallituksen esityksestä Työkanava Oy -nimistä osakeyhtiötä koskevan lainsäädännön kumoamiseksi. ***SOSTE tukee ehdotettua esitystä.***

Työkanava Oy:n lakkauttaminen on odotettu päätös, sillä yhtiö jäi kauaksi sille asetetuista työllistämistavoitteista ja osoittautui kustannushyötysuhteeltaan kalliiksi ratkaisuksi. SOSTE toi oman kriittisen kannan Työkanavan perustamiseen ministeriölle ja eduskunnan työ- ja tasa-arvovaliokunnalle antamissaan lausunnoissa, sekä jo selvitysmies Mäkisen raportin valmistuttua 2021. Marinin hallituksen tuodessa Suomeen Ruotsin Samhallin kaltainen toimintamalli haluttiin edetä mahdollisimman nopeasti, eikä kriittisiä näkökulmia huomioitu, vaikka jo valmistelun yhteydessä oli nähtävissä mallin heikkoudet ja epärealistiset odotukset. ***SOSTE esittää, että valiokunta edellyttää selvitystä siitä, miksi toiminnan käynnistyminen oli niin hidasta ja miksi yhtiö ei tuottanut toivottua tulosta. Näin vältytään samoilta virheiltä jatkossa.***

SOSTE korostaa, että osatyökykyisten ja muiden heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen edistämiseksi tarvitaan erilaisia toimenpiteitä ja niihin on satsattava myös jatkossa. Työllisyyspalveluiden järjestämisvastuu siirtyy kunnille 1.1.2025. Uudistuksen yhtenä tavoitteena on turvata heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevien palvelut, mutta rahoituksen taso ja rahoitusmalli eivät tähän kannusta. ***SOSTE esittää, että valiokunta seuraa erityisesti heikossa työmarkkina-asemassa oleville suunnattujen palveluiden yhdenvertaista saatavuutta ja edellyttää hallitusta tarvittaessa tekemään korjaavat toimenpiteet lainsäädäntöön ja rahoitukseen.***

Sosiaali- ja terveysjärjestöt ovat perinteisesti työllistäneet ja tukeneet kaikkein heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevia henkilöitä, joilla on osaamiseen liittyviä vajeita, terveydellisiä haasteita sekä työmarkkinoilla toimiseen liittyviä puutteita. Henkilöitä, jotka tarvitsevat pitkäkestoista tukea ja valmennusta työllistymispolulla etenemiseen. SOSTE huomauttaa, että järjestöjen mahdollisuuksiin toimia heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistäjinä ja työllistymisen edistäjinä kohdistuu tällä hetkellä useita uhkatekijöitä. Valtionavustusten sekä kuntien ja hyvinvointialueiden järjestöavustusten leikkausten lisäksi työllisyysalueet ovat suuntaamassa palkkatukea ensisijaisesti yrityksille. Jotta mahdollisimman monelle avautuu mahdollisuus päästä kiinni työhön, tulee kaikki toimijat pitää mukana.